

За «класикою жанру» сучасні війни, в умовах у тім числі так званих транзитних, пострадянських країн, розпочинаються з інформаційної експансії характеру «тихого» інформаційного вторгнення. Відбувається таке проникнення шляхом «лібералізації» інформаційного поля (тобто через максимально можливе усунення держави від контролю медійного простору та позбавлення її інформаційних ресурсів), насаджування чи поновлення за допомогою «незалежних» ЗМІ потрібних для агресора ідеологем і смислів (приміром, як у нашому випадку, міфів про «кривавих бандерівців», «підступного Заходу», «величі» й «місії» Росії тощо), взяття під контроль інституцій (державних і громадських), які мають чи можуть мати вплив на вироблення і впровадження інформаційної політики. Тактика такого інформаційного проникнення апробована, і досить-таки успішно для агресора, в Криму, спостерігається її реалізація й нині на вже ніби контрольованій українською владою території.

До інформаційних складників «тихої» інформаційної війни варто віднести і «пропаганду миру», завданням якої, твердять фахівці, є підрив морального стану населення ворожої країни до такого рівня, коли воно змусить уряд своєї країни піти на мир, тобто припинити збройний опір і фактично капітулювати. (Збройні дії у такій парадигмі ведення війни є лише одним із засобів досягнення тієї самої мети.)

Застосування технології «морального роззброєння» має, зазначимо, тяглу історію, що сягає доби античності. Передбачає вона, зокрема, і формування «груп впливу», організацій, що вимагають миру, насправді ж деморалізують суспільство і пригнічують спротив агресору. Так, свого часу зусилля знаменитого оратора і політичного діяча Афін Демосфена, який намагався мобілізувати громадян на боротьбу з ворожою Македонією, наштовхнулися на протидію досить-таки організованої «партії миру», що усіляко возвеличувала можливості супротивників і страхала афінян їхньою силою. Як з'ясувалося згодом, таємно фінансував «миротворців» цар Македонської держави Філіпп II, якому приписують відомі слова про віслюка, котрий, навантажений золотом, може здолати будь-яку фортецю.

Використання технології «пропаганди миру» простежимо і в пізніші часи. У період підготовки і проведення так званої Великої жовтневої соціалістичної революції 1917 року значного поширення, до прикладу, набули антивоєнні брошури російських більшовиків, фінансованих (про це також згодом стало відомо) супротивником Росії – Німеччиною. Такі багатотисячні видання – «Війна і дорожнеча в Росії», «Кому потрібна війна?» та ін. – дискредитували російську владу та фактично закликали до припинення спротиву, що, свідчить історія, мало для Російської держави негативні наслідки.

Активно сприяв «рухові за мир» на міжнародній арені в роки вже «холодної війни», як відомо, і Радянський Союз, який таємно виділяв для проведення відповідних «роззбройних» акцій на Заході величезні гроші. Розвал СРСР призвів до відповідного згорання діяльності також і «миротворців».

Дослідники обґрунтовано вказують на використання технології «замирення» і під час нинішньої агресії Росії проти України. Серед проявів «пропаганди миру», зокрема, акції

руху «Матері за мир», що відбувалися під гаслами «STOP геноциду Донбасу!», «Припиніть убивати наших дітей!», «Стоп війні!», «Мета війни – сланцевий газ і безлюдний Донбас!» тощо. Такі акції були ініційовані «об'єднаною лівою опозицією», а точніше – прихильниками проросійських організацій, зокрема ЗУБРом – «Всеукраїнською громадською організацією за мир і дружбу між Україною, Білоруссю та Росією», Комуністичною та Соціалістичною партіями України, залишками Партії регіонів. Участь в організації вже міжнародних протестних «мирних» заходів – «Українки за мир!» – взяла, за повідомленнями ЗМІ, і колишня прес-секретар президента-втікача Віктора Януковича, а нині літераторка Ганна Герман, що також не є, поза сумнівом, випадковим.

До «замирювальних» інформаційних операцій належить, на наш погляд, і активне протегування у професійному журналістському середовищі «словникової толерантності», недопущення використання в українських ЗМІ і видавництві «мови ворожнечі», тобто лексики, що «може образити». Серед практичних порад пропонується, зокрема, уникати назв «терористичні війська», «рашисти» стосовно сепаратистських незаконних угруповань, «наші герої» щодо українських військових, адже це в умовах протистояння є «неприпустимим». Темі запобігання «мові ворожнечі» були присвячені численні круглі столи і конференції, організатори яких власне і не приховували, що в слові вони вбачають наразі саме «інструмент роззброєння», були видані, щедро профінансовані, вочевидь, з-за кордону, словники й посібники щодо протидії «мові ворожнечі».

Лінгвістичним прийомом «миру» стала і, так би мовити, «евфемізація» медійного середовища, коли відверто проросійські видання почали пропонувати називати «українською критичною пресою», ховаючи за означенням власне належність і фактичну функціональну спрямованість мас-медіа. Такі неоднозначні «примиренські» позиція й дії, втім числі керівництва НСЖУ, спричинили гостру дискусію в журналістському середовищі України, призвівши до демонстративного виходу із професійної Спільноти на знак протесту низки провідних журналістів, які публічно звинуватили керівництво НСЖУ у потуранні Росії.

З огляду на зазначене звернуся до авторитетної для більшості українців думки відомого правозахисника і багаторічного політичного в'язня, літератора й публіциста Левка Лук'яненка, який розглядає «пропаганду миру» як технологію роззброєння і поневолення народів. Говорячи про цілеспрямоване маніпулювання свідомістю українців, наразі за радянського часу, у книжці «Національна ідея і національна воля» він пише:

«...Мир потрібен колонізатору для спокійної експлуатації підкореної нації та її загарбаної землі, а не уярмленому народові. Нація, що через поразку опинилась у рабському стані, прагне не миру, а національно-визвольної війни. Мир у колоніальному стані – це рабство, і всяка нація, що хоче продовжити своє існування, повинна боротися за місце під сонцем. Нація, яка перестала боротись, це вже не нація, і вона не варта поваги...»

До місця, певно, навести і слова президента США Франкліна Делано Рузвельта, який у часи фашистської агресії у промові «Чотири свободи», виголошеної перед членами конгресу 6 січня 1941 року, сказав:

«Як держава ми можемо пишатися тим фактом, що ми добродушні, але ми не можемо собі дозволити бути дурнями. Ми завжди повинні побоюватися тих, хто дує в труби і б'є в литаври, проповідуючи теорію умиротворення. Ми повинні особливо побоюватися тієї невеликої групи егоїстично налаштованих людей, які готові обрізати крила американського орла, щоб викласти його пухом свої власні гнізда»...

Відкидаючи колаборацію, справжні патріоти між «миром» з ворогом і спротивом йому завжди обирали спротив. Так зробив свого часу і публіцист Демосфен, закликавши співгромадян не вірити «партії миру», а згуртуватися для протидії агресорові.

Війна України з цинічним ворогом триває, і до справжнього миру ще, на жаль, далеко. Такий мир можливий лише через боротьбу, у тім числі інформаційну. Ми «не можемо собі дозволити бути дурнями»! Тому я – за «Партію Демосфена»!

Юрій БОНДАР,

член Правління НСЖУ.